

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

råde, er noget helt centralt. Det vil være naturligt, at ministeren for kulturelle anliggender fra tid til anden afgiver en redegørelse til folketinget om radioens forhold, og tinget har jo også til hver en tid mulighed for at fremkalde sådanne redegørelser. De spørgsmål, der i tidens løb har været stillet i folketings salen om Danmarks radio, har som regel drejet sig om programanliggender, dvs. spørgsmål, som kulturministeren ikke har kunnet tage stilling til som følge af programansvarets placering hos radiatorådet. Det ville nok være af værdi, om man i fremtiden i højere grad udnyttede adgangen til at stille spørgsmål også om andre radioforhold af mere principiel art.

I de hidtidige diskussioner om radioordningen har man meget ensidigt, måske for ensidigt, koncentreret sig om styreformen, om, hvordan et radiatoråd bør være sammensat. Dermed er ikke sagt, at der ikke også på dette område er problemer, der skal overvejes.

Det nuværende radiatoråd består af 18 medlemmer. Formand og næstformand er udpeget af kulturministeren og et medlem med særlig teknisk sagkundskab beskikket af ministeren for offentlige arbejder. De partier, der er repræsenteret i folketingets finansudvalg, vælger hver et medlem, i øjeblikket 5, og 10 medlemmer udpeges af folketinget som repræsentanter for lyttere og seere.

Radiatorådet nedsætter et antal underudvalg, hvoraf de vigtigste er forretningsudvalget, bestående af 6 rådsmedlemmer, og programudvalget, der består af 10 rådsmedlemmer samt indtil 10 af kulturministeren beskikkede tilforordnede medlemmer med særlig indsigt i kulturelle forhold. Forretningsudvalget og programudvalget omtales ikke i den nugældende lov.

Der har jo jævnlig været kritik af den måde, som radiatorådet er sammensat på, og der har været en række forslag fremme, de fleste gående ud på, hvad man kalder en „afpolitisering“ af rådet. Nogle forestiller sig en styrelse sammensat af uafhængige kulturpersonligheder, andre en mere udpræget repræsentation fra lyttere og seere. Fra nogle sider har man også ud fra effektivitetshensyn gjort sig til talsmand for, at man

skulle have et råd med et langt mindre antal medlemmer end det nuværende.

Jeg har overvejet frem og tilbage og meget længe, men jeg synes ikke, at der er fremført tilstrækkelig tungtvejende argumenter for forslagene om radikalt at ændre sammensætningen af radiatorådet. En kritik af den nuværende styreform må jo bygge på en påvisning af, at den har vist sig ikke at være hensigtsmæssig, og der er ikke givet nogen overbevisende dokumentation herfor. Man må vel snarere sige, at ordningen har virket ganske fornøftigt, og at rådet på tilfredsstillende måde har opfyldt sin væsentligste funktion, som er den at sikre opfyldelsen af alsidighedskravet.

Der har været fremsat den påstand, at rådet, som det nu er sammensat, ikke kan fungere som noget effektivt værn imod udefra kommende pressions, men at folketingsmændene tværtimod virker som pressionskanaler for partiinteresserne. Jeg tror, at kendsgerningerne viser noget ganske andet, nemlig for det første, at en styrelse med folketingsrepræsentation er det bedst tænkelige værn over for ikke-politiske pressionsgrupper, og for det andet, at partirepræsentanterne i rådet faktisk har været i stand til at afbalancere hinanden på en måde, som har garanteret, at intet politisk parti har kunnet opnå specielle fordele i forhold til Danmarks radio.

Man kunne udtrykke det, som en tidligere rådsformand har gjort det, at det er løverne, der passer på tigrene.

Endelig tales der om, at folketingsmedlemmerne i rådet har medvirket til en „politisering“ af rådets arbejde. Nu er „politisering“ jo noget mærkelig luftigt noget, men det, man har tænkt på, er tilsyneladende, at man — hvis man gør sig umage — så kan finde enkelte eksempler på, at et rådsmedlems kritik af institutionen i mindre grad synes at have været begrundet i en legitim udøvelse af en kontrolfunktion end i et ønske hos vedkommende om at placere sig selv politisk. Men det er fåtallige og isolerede tilfælde, som jeg ikke synes kan motivere, at man generelt fratager folketingsmænd valgbarhed til radiatorådet.

Jeg tror, at forslagene om en „upolitisk“ styrelse for Danmarks radio bygger på en urealistisk forestilling om, at blot man sør-